

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

29. jaanuar 2020*

Eelotsusetaotlus – Põllumajandus – Põllumajandustoodete ja toiduainete geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse – Kaitstud päritolunimetus „Comté“ – Tootespetsifikaadi väike muudatus – Muutmise taotlus, mis on liikmesriigi kohtus vaidlustatud – Liikmesriigi kohtupraktika, mille kohaselt hagi ese langeb ära, kui Euroopa Komisjon on muudatuse heaks kiitnud – Tõhus kohtulik kaitse – Asja lahendamise kohustus

Kohtuasjas C-785/18,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Conseil d'État' (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) 14. novembri 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 14. detsembril 2018, menetluses

GAEC Jeanningros

versus

Institut national de l'origine et de la qualité (INAO),

Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation,

Ministre de l'Économie et des Finances,

menetluses osales:

Comité interprofessionnel de gestion du Comté,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president M. Vilaras, kohtunikud S. Rodin (ettekandja), D. Šváby, K. Jürimäe ja N. Piçarra,

kohtujurist: M. Campos Sánchez-Bordona,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Prantsuse valitsus, esindajad: D. Colas, A.-L. Desjonquères ja C. Mosser,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

– Euroopa Komisjon, esindajad: D. Bianchi ja I. Naglis,

olles 26. septembri 2019. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT 2012, L 343, lk 1) artikli 53, komisjoni 18. detsembri 2013. aasta delegeeritud määruse (EL) nr 664/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1151/2012 seoses kaitstud päritolunimetuste, kaitstud geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete liidu sümbolite kehtestamisega ning seoses teatavate päritolueeskirjade, teatavate menetluseeskirjade ning teatavate täiendavate üleminekueskirjadega (ELT 2014, L 179, lk 17), artikli 6 ja komisjoni 13. juuni 2014. aasta rakendusmääruse (EL) nr 668/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1151/2012 (põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta) rakenduseeskirjad (ELT 2014, L 179, lk 36), artikli 10 tõlgendamist koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikliga 47.
- 2 Taotlus on esitatud ühelt poolt põllumajandusühistu GAEC Jeanningros' ja teiselt poolt Institut national de l'origine et de la qualité (INAO) (riiklik päritolu- ja kvaliteediinstituut; Prantsusmaa), ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation'i (põllumajandus- ja toiduminister; Prantsusmaa) ning ministre de l'Économie et des Finances'i (majandus- ja rahandusminister, Prantsusmaa) vahelises kohtuvaidluses kaitstud päritolunimetuse „Comté“ spetsifikaadi muudatuse üle.

Õiguslik raamistik

- 3 Määruse nr 1151/2012 põhjenduses 58 on märgitud:

„Selleks et tagada registreeritud päritolunimetuste ja geograafiliste tähiste ning garanteeritud traditsiooniliste toodete vastavus käesolevas määruses sätestatud tingimustele, peaksid taotlusi hindama asjaomase liikmesriigi ametiasutused vastavalt ühistele miinimumsätetele, mis hõlmavad riigisisest vastuväidete esitamise menetlust. Seejärel peaks komisjon taotlused läbi vaatama, tagamaks et liidu õigusaktides ei ole ilmseid vigu ning et väljaspool taotluse esitanud liikmesriiki tegutsevate sidusrühmade huvisid on arvesse võetud.“

- 4 Selle määruse artikli 7 „Tootespetsifikaat“ lõikes 1 on sätestatud:

„1. Kaitstud päritolunimetuse ja kaitstud geograafilise tähise kasutamiseks peab asjaomane toode vastama spetsifikaadile, milles on esitatud vähemalt järgmine teave:

- a) päritolunimetuse või geograafilise tähise kaitstav nimetus, nagu seda kasutatakse kaubanduses või tavakeeles, ja ainult keeltes, mida kasutatakse või on ajalooliselt kasutatud määratletud geograafilises piirkonnas konkreetse toote kirjeldamiseks;
- b) toote, sealhulgas asjakohasel juhul tooraine kirjeldus, samuti toote peamised füüsilised, keemilised, mikrobioloogilised või organoleptilised omadused;
- c) geograafilise piirkonna määratlus, mis on piiratud käesoleva lõike punkti f alapunktides i või ii osutatud seosega, ja asjakohasel juhul üksikasjad, mis osutavad artikli 5 lõikes 3 ette nähtud nõuete täitmisele;

- d) tõendid selle kohta, et toode pärineb artikli 5 lõigetes 1 või 2 osutatud määratletud geograafilisest piirkonnast;
- e) toote saamismeetodi ning asjakohasel juhul algupäraste ja muutumatute kohalike meetodite kirjeldus ning pakendamise seotud teave, kui taotlejate rühm seda vajalikuks peab ja esitab piisavalt tootepõhiseid põhjendusi, miks pakendamine peab kvaliteedi säilitamiseks, algupära või kontrolli tagamiseks toimuma määratletud geograafilises piirkonnas, võttes arvesse liidu õigust, eelkõige kaupade vaba liikumise ja teenuste vaba osutamise kohta;
- f) üksikasjad, millega määratakse kindlaks:
 - i) toote kvaliteedi või omaduste ning artikli 5 lõikes 1 osutatud geograafilise keskkonna vaheline seos või
 - ii) kui see on asjakohane, toote teatava kvaliteedi, maine ja muude omaduste ning artikli 5 lõikes 2 osutatud geograafilise päritolu vaheline seos;
- g) asutuste nimi ja aadress või olemasolu korral vastavalt artiklile 37 tootespetsifikaate käsitlevatele sätetele vastavust kontrollivate organite nimi ja aadress ning nende konkreetset ülesanded;
- h) asjaomase toote märgistamise erinõuded.“

5 Selle määruse artikli 49 „Nimetuse registreerimise taotlemine“ lõigetes 2–4 on sätestatud:

„2. [...]

Liikmesriik vaatab taotluse nõuetekohaselt läbi, et kontrollida, kas see on põhjendatud ja vastab vastava kava tingimustele.

3. Käesoleva artikli lõike 2 teises lõigus nimetatud läbivaatamise käigus algatab liikmesriik riigisisese vastuväidete esitamise menetluse, millega tagatakse nimetatud taotluse nõuetekohane avaldamine ja nähakse ette mõistlik aeg, mille jooksul võib iga õiguspäraselt huvi omav füüsiline või juriidiline isik, kelle elukoht on selles riigis või kes on selle riigi territooriumil asutatud, esitada taotlusele oma vastuväite.

[...]

4. Kui liikmesriik leiab pärast vastuväite saamist, et käesoleva määruse nõuded on täidetud, võib ta taotluse kohta teha pooldava otsuse ja esitada taotlustoimiku komisjonile. Sel juhul teavitab liikmesriik komisjoni vastuvõetavatest vastuväidetest, mis on saadud füüsiliselt või juriidiliselt isikult, kes on kõnealuseid tooteid vastavate nimetuste all õiguspäraselt ja pidevalt turustanud vähemalt viis aastat enne lõikes 3 osutatud avaldamise kuupäeva.

Liikmesriik avaldab pooldava otsuse ja tagab, et igal õiguspäraselt huvi omaval füüsilisel või juriidilisel isikul on võimalus seda vaidlustada.“

[...]“.

6 Sama määruse artikli 50 lõikes 1 on ette nähtud:

„Komisjon vaatab iga artikli 49 kohaselt saadud taotluse nõuetekohaselt läbi, et teha kindlaks, kas see on põhjendatud ja vastab vastava kava tingimustele. [...]“

7 Määruse nr 1151/2012 artikli 53 „Tootespetsifikaadi muutmine“ lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Õiguspäraselt huvi omav rühm võib taotleda tootespetsifikaadi muutmise heakskiitmist.

Taotluses kirjeldatakse ja põhjendatakse taotletud muudatusi.

2. Kui spetsifikaadis tehakse üks või mitu olulist muudatust, kohaldatakse muutmistaotluse suhtes artiklites 49–52 sätestatud menetlust.

Kui taotletakse väikeste muudatuste tegemist, võtab komisjon need vastu või lükkab need tagasi. Selliste muudatuste vastuvõtmise puhul, millega kaasneb artikli 50 lõikes 2 osutatud elementide muutmine, avaldab komisjon need elemendid Euroopa Liidu Teatajas.

Selleks et käsitada muudatust II jaotises kirjeldatud kvaliteedikava puhul väikese muudatusena, ei tohi see:

- a) olla seotud toote põhiomadustega;
- b) muuta artikli 7 lõike 1 punkti f alapunktides i või ii osutatud seost;
- c) näha ette toote nimetuse või nimetuse osa muutmist;
- d) mõjutada geograafilise piirkonna määratlust või
- e) lisada piiranguid toote või selle toorainega kauplemisele.

[...]“.

- 8 Delegeeritud määruse nr 664/2014 artikli 6 „Tootespetsifikaadi muudatused“ lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 53 lõikes 1 osutatud tootespetsifikaadi muutmise taotlus sisaldab iga olulise muudatuse põhjalikku kirjeldust ja konkreetseid põhjusi. Kirjelduses võrreldakse iga muudatuse puhul üksikasjalikult algset tootespetsifikaati ning vajaduse korral algset koonddokumenti kavandatava muudetud versiooniga.

Taotlus peab olema iseseisev tervik. See peab sisaldama kõiki tootespetsifikaadi ning vajaduse korral koonddokumendi muudatusi, mille heakskiitmist taotletakse.

[...]

2. Taotlused tootespetsifikaadi väikesteks muudatusteks, mis on seotud kaitstud päritolunimetuse või kaitstud geograafilise tähisega, esitatakse selle liikmesriigi ametiasutustele, millega nimetuse või tähise geograafiline piirkond on seotud. [...] Kui liikmesriik leiab, et määruse (EL) nr 1151/2012 ning selle kohaselt vastu võetud sätete nõudeid on täidetud, võib ta esitada komisjonile väikese muudatuse taotlustoimiku. [...]

Väikese muudatuse taotlus hõlmab ainult väikesi muudatusi määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 53 lõike 2 tähenduses. Selles kirjeldatakse asjaomaseid väikesi muudatusi, esitatakse kokkuvõtlikult põhjus, miks sellist muudatust vaja on, ning näidatakse, et kavandatavad muudatused on väikesed määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 53 lõike 2 tähenduses. Kirjelduses võrreldakse iga muudatuse puhul algset tootespetsifikaati ning vajaduse korral algset koonddokumenti kavandatava muudetud versiooniga. Taotlus peab olema iseseisev tervik ning sisaldama kõiki tootespetsifikaadi ning vajaduse korral koonddokumendi muudatusi, mille heakskiitmist taotletakse.

Määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 53 lõike 2 teises lõigus osutatud väikesi muudatusi peetakse heakskiidetuks, kui komisjon ei ole taotlejale kolme kuu jooksul alates taotluse kättesaamisest teatanud, et taotlust ei ole heaks kiidetud.

Väikese muudatuse taotlust, mis ei vasta käesoleva lõike teisele lõigule, ei võeta vastu. Selliste taotluste suhtes ei kohaldata käesoleva lõike kolmandas lõigus osutatud vaikivat heakskiitu. Komisjon teavitab taotlejat kolme kuu jooksul alates taotluse kättesaamisest, kui taotlust ei peeta vastuvõetavaks.

Komisjon teavitab avalikkust tootespetsifikaadi heakskiidetud väikesest muudatusest, mis ei hõlma määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 50 lõikes 2 osutatud osade muutmist.“

- 9 Rakendusmääruse nr 668/2014 artikli 10 „Tootespetsifikaadi muutmise menetlusnõuded“ lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Kaitstud päritolunimetuste või kaitstud geograafiliste tähiste tootespetsifikaadi muutmistaotlused koostatakse vastavalt V lisas kehtestatud vormile, kui tegemist ei ole väikese muudatusega. Taotlused peavad vastama määruse (EL) nr 1151/2012 artiklis 8 kehtestatud nõuetele. Muudetud koonddokument koostatakse vastavalt käesoleva määruse I lisas kehtestatud vormile. Muudetud koonddokumendis sisalduv tootespetsifikaadi avaldamise viide peab osutama vastava tootespetsifikaadi ajakohastatud versioonile.

[...]

2. Määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 53 lõike 2 teises lõigus osutatud väikeste muudatuste taotlused koostatakse vastavalt käesoleva määruse VII lisas kehtestatud vormile.

Kaitstud päritolunimetuste või kaitstud geograafiliste tähistega seotud väikeste muudatuste taotlusele lisatakse muutmise korral ajakohastatud koonddokument, mis koostatakse vastavalt I lisas kehtestatud vormile. Muudetud koonddokumendis sisalduv viide tootespetsifikaadi avaldamisele peab osutama asjaomase tootespetsifikaadi ajakohastatud versioonile.

Liidust pärit taotluste puhul lisavad liikmesriigid neile deklaratsiooni, milles nad kinnitavad, et taotlus vastab määruses (EL) nr 1151/2012 esitatud tingimustele ja selle alusel vastuvõetud sätetele, ning ajakohastatud tootespetsifikaadi avaldamise viite. Kolmandatest riikidest pärit taotluste puhul lisavad ajakohastatud tootespetsifikaadi asjaomane rühm või kolmanda riigi asutused. Väikeste muudatuste taotlused peavad sisaldama delegeeritud määruse (EL) nr 664/2014 artikli 6 lõike 2 viiendas lõigus osutatud juhtudel ajakohastatud tootespetsifikaadi avaldamise viidet liikmesriikidest pärit taotluste korral ning ajakohastatud tootespetsifikaadi kolmandatest riikidest pärit taotluste korral.

[...]“.

- 10 Kaitstud päritolunimetuse „Comté“ spetsifikaadi väikeste muudatuste taotlus on heaks kiidetud komisjoni 1. juuni 2018. aasta otsusega (ELT 2018, C 187, lk 7).

- 11 Kaitstud päritolunimetuse „Comté“ spetsifikaadi punkti 5.1.18 kohaselt:

„Lüpsmine toimub kaks korda päevas, hommikul ja õhtul kindlatel kellaaegadel, seega ei ole iseteeninduslik lüpsmine võimalik. Lüpsiroboti kasutamine ei ole lubatud.

[...]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

- 12 Põllumajandus- ja toiduminister ning majandus- ja rahandusminister võtsid 8. septembril 2017 vastu määruse, millega kinnitati kaitstud päritolunimetuse „Comté“ spetsifikaat INAO ettepaneku alusel muudetud sõnastuses, et esitada see spetsifikaat komisjonile heakskiitmiseks määruse nr 1151/2012 artikliga 53 sätestatud korras.

- 13 Spetsifikaadi muutmine loeti väikeseks muudatuseks ja selle eesmärk oli lisada punkti 5.1.18 keeld kasutada Comté valmistamiseks kasutatava piima tootmisel lüpsirobotit.
- 14 GAEC Jeanningros esitas 16. novembril 2017 Conseil d'État'le (kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) kaebuse nõudega tühistada 8. septembri 2017. aasta määrus, millega see keeld kehtestati.
- 15 Kuigi see menetlus oli veel pooleli, kiitis komisjon 1. juunil 2018 avaldatud otsusega (ELT 2018, C 187, lk 7) delegeeritud määruse nr 664/2014 artikli 6 lõike 2 kolmanda lõigu alusel heaks põhikohtuasjas käsitletava kaitstud päritolunimetuse „Comté“ spetsifikaadi väikese muudatuse taotluse, tuginedes määruse nr 1151/2012 artikli 53 lõike 2 teisele lõigule.
- 16 Selles kontekstis tekkis eelotsusetaotluse esitanud kohtul küsimus, ega selle tagajärjel, et komisjon on vastavalt määruse nr 1151/2012 artikli 53 lõike 2 teisele lõigule heaks kiitnud kaitstud päritolunimetuse väikeste muudatuste taotluse, ei lange ära niisuguse kaebuse ese, mis on talle esitatud selle õigusakti peale, millega liikmesriigi pädevad asutused olid esitanud komisjonile heakskiitmiseks kõnealust väikest muudatust sisaldava uue spetsifikaadi.
- 17 Sellega seoses toob eelotsusetaotluse esitanud kohus esile, et see tõlgendus, mis tuleneb tema väljakujunenud kohtupraktikast, tähendab samas, et asjaomase spetsifikaadi õiguspärasuse kohtuasi jääb lahendamata.
- 18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib siiski, kas tema enda kohtupraktika on kooskõlas liidu õigusega, eelkõige harta artikliga 47, võttes arvesse seda, kuidas liikmesriigi ametiasutuste niisuguse otsuse tühistamine, mis käsitleb kaitstud päritolunimetuse spetsifikaadi muutmise taotlust, võib mõjutada komisjoni tehtud registreerimise kehtivust.
- 19 Neil asjaoludel otsustas Conseil d'État (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas [määruse nr 1151/2012] artiklit 53, [delegeeritud määruse nr 664/2014] artiklit 6 ja [rakendusmääruse nr 668/2014] artiklit 10 tuleb koostoimes [harta] artikliga 47 tõlgendada nii, et konkreetset olukorras, kus [...] komisjon on liikmesriigi ametivõimude taotluse nimetuse spetsifikaadi muutmiseks ja [kaitstud] päritolunimetuse registreerimiseks heaks kiitnud ajal, mil see taotlus on veel vaidluse esemeks selle riigi kohtutes, võivad need kohtud otsustada, et menetluses olevas kohtuasjas ei ole enam vajadust otsust teha, või – arvestades vaidlustatud akti võimaliku tühistamise mõju [...] komisjonis registreerimise kehtivusele – peavad kohtud tegema otsuse riigi ametiasutuse õigusakti seaduslikkuse kohta?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 20 Oma küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust, kas määruse nr 1151/2012 artikli 53 lõiget 2, delegeeritud määruse nr 664/2014 artiklit 6 ja rakendusmääruse nr 668/2014 artiklit 10 tuleb koostoimes harta artikliga 47 tõlgendada nii, et juhul, kui komisjon kiidab heaks liikmesriigi ametiasutuste taotluse teha kaitstud päritolunimetuse spetsifikaadis väikesi muudatusi, võivad liikmesriigi kohtud, kes menetlevad kaebust, mis käsitleb nende ametiasutuste poolt kõnealuse taotluse kohta – selle esitamiseks komisjonile määruse nr 1151/2012 artikli 53 lõike 2 alusel – tehtud otsuse õiguspärasust, otsustada, et nende menetluses olevat kohtuasja ei ole enam vaja lahendada.
- 21 Alustuseks olgu märgitud, et spetsifikaati, mille alusel kaitstud päritolunimetuse on määruse nr 1151/2012 artiklites 49–52 sätestatud korras registreeritud, võib muuta, järgides selle määruse artiklis 53 sätestatud nõudeid. Selle artikli lõikes 2 eristatakse muudatusi, mis on „olulised“ ja millele

kohaldatakse määruse artiklitega 49–52 kaitstud päritolunimetuse registreerimiseks ette nähtud menetlust, sama määruse artikli 53 lõike 2 teises lõigus määratletud „väikestest“ muudatustest, mille suhtes kohaldatakse selles ette nähtud lihtsustatud menetlust.

- 22 Käesoleval juhul on ei ole vaidlust selles, et tegemist on otsusega, mis käsitleb spetsifikaadis väikese muudatuse tegemise taotlust viimati nimetatud sätte tähenduses.
- 23 Hindamisel, millist mõju sellise muudatuse heakskiitmine komisjoni poolt avaldab kaebusele liikmesriigi ametiasutuse muudatust käsitleva otsuse tühistamise nõudes, mille menetlus on liikmesriigi kohtus alles pooleli, on oluline nentida, et määrusega nr 1151/2012 on kehtestatud asjaomase liikmesriigi ja komisjoni pädevuse jaotus (vt analoogia alusel 6. detsembri 2001. aasta kohtuotsus Carl Kühne jt, C-269/99, EU:C:2001:659, punkt 50).
- 24 Euroopa Kohus on nimelt tõdenud, et nõukogu 14. juuli 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 2081/92 põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta (EÜT 1992, L 208, lk 1; ELT eriväljaanne 03/10, lk 4), mis nägi ette registreerimismenetluse, mis vastab sisuliselt määruse nr 1151/2012 artiklites 49–52 sätestatud registreerimismenetlusele, kehtestas pädevuse jaotuse süsteemi nimelt nii, et komisjon saab teha otsuse nimetuse kaitstud päritolunimetuse registreerimise kohta vaid siis, kui asjaomane liikmesriik on esitanud talle sellekohase taotluse, ning sellise taotluse saab esitada üksnes siis, kui liikmesriik on kontrollinud, et see on põhjendatud. Seda pädevuse jaotuse süsteemi selgitab eelkõige asjaolu, et registreerimine eeldab teatava arvu tingimuste täidetuse kontrollimist, mis omakorda nõuab suurel hulgal põhjalikke teadmisi selle liikmesriigi konkreetsete asjaolude kohta, mida selle riigi pädevatel asutustel on parem kontrollida (vt analoogia alusel 6. detsembri 2001. aasta kohtuotsus Carl Kühne jt, C-269/99, EU:C:2001:659, punkt 53, ning 2. juuli 2009. aasta kohtuotsus Bavaria ja Bavaria Italia, C-343/07, EU:C:2009:415, punkt 66).
- 25 Lisaks, võttes arvesse otsustusõigust, mis selles pädevuse jaotuse süsteemis kuulub liikmesriigi ametiasutustele, on üksnes liikmesriikide kohtute ülesanne teha otsus nende asutuste selliste aktide õiguspärasuse kohta nagu akt, mis käsitleb nimetuse registreerimise taotlust ja on liidu õigusakti vastuvõtmise menetluse vajalik etapp, kuna liidu institutsioonidel on nende aktide osas vaid piiratud või olematu kaalutusruum, kusjuures institutsioonide sellised aktid nagu registreerimisotsused alluvad omakorda Euroopa Kohtu kontrollile (vt analoogia alusel 6. detsembri 2001. aasta kohtuotsus Carl Kühne jt, C-269/99, EU:C:2001:659, punktid 57 ja 58, ning 2. juuli 2009. aasta kohtuotsus Bavaria ja Bavaria Italia, C-343/07, EU:C:2009:415, punktid 70 ja 71).
- 26 Siit järeldub, et liikmesriigi kohtu ülesanne on välja selgitada sellise riigisisese akti – nagu akt nimetuse registreerimise taotluse kohta – võimalikud puudused, pöördudes vajaduse korral Euroopa Kohtu poole eelotsusetaotlusega, ja teostada seda kontrolli samadel tingimustel, mis kehtivad kõigi sama riigisisese ametiasutuse poolt vastu võetud lõplike õigusaktide suhtes, mis võivad kahjustada kolmandate isikute õigusi (vt selle kohta 3. detsembri 1992. aasta kohtuotsus Oleificio Borelli vs. komisjon, C-97/91, EU:C:1992:491, punktid 11–13; 6. detsembri 2001. aasta kohtuotsus Carl Kühne jt, C-269/99, EU:C:2001:659, punkt 58, ning 2. juuli 2009. aasta kohtuotsus Bavaria ja Bavaria Italia, C-343/07, EU:C:2009:415, punkt 57).
- 27 Liidu kohus ei ole nimelt ELTL artikli 263 alusel esitatud hagi raames pädev otsustama, kas liikmesriigi ametiasutuse poolt vastu võetud akt on õiguspärane, kusjuures seda järeldust ei lükka ümber asjaolu, et vaidlusalune akt on osa liidu otsustusprotsessist (vt analoogia alusel 3. detsembri 1992. aasta kohtuotsus Oleificio Borelli vs. komisjon, C-97/91, EU:C:1992:491, punktid 9 ja 10).
- 28 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 51–59 esile tõi, on kaitstud päritolunimetuse registreerimise menetlusega seotud kohtupraktika ülekantav nii väikeste kui ka oluliste muudatuste tegemise menetlusele, mida on kirjeldatud käesoleva kohtuotsuse punktis 21.

- 29 Kaitstud päritolunimetuse spetsifikaadis oluliste muudatuste tegemise taotluste kohta on osutatud punktis 21 selgitatud, et vastavalt viitele, mis sisaldub määruse nr 1151/2012 artikli 53 lõike 2 esimeses lõigus, kohaldatakse nende suhtes sama menetlust, mida kohaldatakse kaitstud päritolunimetuse registreerimiseks.
- 30 Mis puutub sellistesse väikeste muudatuste taotlustesse, nagu on arutusel põhikohtuasjas ja mis kuuluvad selle määruse artikli 53 lõike 2 teise lõigu kohaldamisalasse, siis nende suhtes kohaldatakse delegeeritud määruse nr 664/2014 artikli 6 lõike 2 ja rakendusmääruse nr 668/2014 artikli 10 lõike 2 alusel lihtsustatud korda, mis aga sisuliselt sarnaneb registreerimise menetlusega, kuna see näeb samuti ette asjaomase liikmesriigi ametiasutuste ja komisjoni vahelise pädevuse jaotuse süsteemi, mis puudutab esiteks muutmistaotluse vastavust nõuetele, mis tulenevad neist määrustest ja määrusest nr 1151/2012, ning teiseks, taotluse heakskiitmise.
- 31 Eeltoodust tuleneb, et liikmesriigi kohtu ülesanne on vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 26 osundatud kohtupraktikale välja selgitada sellise riigisisese akti – nagu riigisisene akt kaitstud päritolunimetuse spetsifikaadis väikeste muudatuste tegemise taotluse kohta ja nagu põhikohtuasjas vaidlustatud 8. septembri 2017. aasta määrus – võimalikud puudused.
- 32 Selles kontekstis tuleb märkida, et Euroopa Kohtu kindlalt väljakujunenud praktika kohaselt tuleb liikmesriikide kohtutel ELL artikli 4 lõikes 3 nimetatud lojaalse koostöö põhimõtte kohaselt tagada nende õiguste kohtulik kaitse, mis kohtumenetluse pooltel on liidu õigusest tulenevalt, kusjuures ELL artikli 19 lõige 1 näeb ette muu hulgas liikmesriikide kohustuse kehtestada vajalik kaebeõigus selleks, et tagada tõhus kohtulik kaitse liidu õigusega hõlmatud valdkondades (8. novembri 2016. aasta kohtuotsus Lesoochranárske zoskupenie VLK, C-243/15, EU:C:2016:838, punkt 50, ja 26. juuli 2017. aasta kohtuotsus Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, punkt 29).
- 33 See liikmesriikide kohustus vastab õigusele tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus, mida on tunnustatud harta artikliga 47, mis kujutab endast tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtte kinnitust (vt selle kohta 26. juuli 2017. aasta kohtuotsus Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, punktid 30 ja 31, ning 26. juuni 2019. aasta kohtuotsus Craeynest jt, C-723/17, EU:C:2019:533, punkt 54) ja millele on seoses registreerimismenetlusega viidatud ka määruse nr 1151/2012 artikli 49 lõikes 4.
- 34 Käesoleval juhul tuleb seega just selle põhimõtte alusel kindlaks teha, kas liikmesriigi kohus, kellele on esitatud kaebus riigisisese ametiasutuse akti peale, mis käsitleb kaitstud päritolunimetuse spetsifikaadis väikese muudatuse tegemise taotlust määruse nr 1151/2012 artikli 53 lõike 2 teise lõigu tähenduses, võib asuda seisukohale, et tema menetluses olevat kohtuasja ei ole enam vaja lahendada põhjusel, et komisjon on muutmistaotluse rahuldanud.
- 35 Selles osas, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 58 esile tõi, jäävad riigisiseste ametiasutuste otsused väikeste muudatuste kohta liidu kohtu ainupädevusest välja, kuna tegemist on iseseisvate aktidega, mis on vajalikud selleks, et komisjon saaks edaspidi nende üle otsustada. Võttes aga arvesse komisjoni väga piiratud kaalutusruumi neis asjades, on just riigisiseste ametiasutuste otsustes tegelikult arvesse võetud kõiki elemente, millega spetsifikaatides tehtavate muudatuste heakskiitmine on põhjendatav.
- 36 Siit tuleneb, et otsus, millega komisjon sellise muutmistaotluse heaks kiidab, põhineb otsusel, mille võtavad taotluse suhtes vastu asjaomase liikmesriigi ametiasutused, ja seega määrab viimati nimetatud otsus heakskiitmisotsuse tingimused, seda enam, et komisjonile heakskiitmisel antud kaalutusruum, nagu nähtub määruse nr 1151/2012 põhjendusest 58, on sisuliselt piiratud selle kontrollimisega, kas taotlus sisaldab nõutud elemente ja ega selles ei esine ilmseid vigu (vt analoogia alusel 6. detsembri 2001. aasta kohtuotsus Carl Kühne jt, C-269/99, EU:C:2001:659, punkt 54, ning 2. juuli 2009. aasta kohtuotsus Bavaria ja Bavaria Italia, C-343/07, EU:C:2009:415, punkt 67).

- 37 Kui liikmesriigi kohus, kelle menetluses on kaebus liikmesriigi ametiasutuste sellise otsuse õiguspärasuse peale, mis käsitleb kaitstud päritolunimetuse spetsifikaadis väikese muudatuse tegemise taotlust, neil asjaoludel leiab, et kohtuasja ei ole enam vaja lahendada, kuna komisjon on taotluse heaks kiitnud, siis kahjustaks see tõhusat kohtulikku kaitset, mille nimetatud kohus selliste muutmistaotluste osas peab tagama.
- 38 See kehtib seda enam, et määruse nr 1151/2012 artikli 53 lõike 2 teises lõigus sätestatud spetsifikaadis väikese muudatuse tegemise taotluse lahendamise kord — erinevalt sellest, mis on ette nähtud seoses spetsifikaadi muudatusega, mis ei ole väike — ei näe ette võimalust esitada muudatusettepanekule vastuväiteid. Neil asjaoludel on kaebus liikmesriigi ametiasutuste selle otsuse õiguspärasuse peale, millega väikese muudatuse tegemise taotlus on heaks kiidetud, ainus võimalus, kuidas füüsilised või juriidilised isikud, keda otsus puudutab, saavad seda vaidlustada.
- 39 Liikmesriigi asutuste sellise otsuse võimaliku tühistamise korral kaotab komisjoni otsus oma aluse ja järelikult peab komisjon asja uuesti läbi vaatama (vt selle kohta 26. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus *Global Steel Wire jt vs. komisjon*, C-454/16 P–C-456/16 P ja C-458/16 P, ei avaldata, EU:C:2017:818, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 40 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et määruse nr 1151/2012 artikli 53 lõiget 2, delegeeritud määruse nr 664/2014 artiklit 6 ja rakendusmääruse nr 668/2014 artiklit 10 tuleb koostoimes harta artikliga 47 tõlgendada nii, et juhul, kui komisjon kiidab heaks liikmesriigi ametiasutuste taotluse teha kaitstud päritolunimetuse spetsifikaadis väikesi muudatusi, ei saa liikmesriigi kohtud, kes menetlevad kaebust, mis käsitleb nende ametiasutuste poolt kõnealuse taotluse kohta – selle esitamiseks komisjonile määruse nr 1151/2012 artikli 53 lõike 2 alusel – tehtud otsuse õiguspärasust, ainuüksi sel põhjendusel otsustada, et nende menetluses olevat kohtuasja ei ole enam vaja lahendada.

Kohtukulud

- 41 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta artikli 53 lõiget 2, komisjoni 18. detsembri 2013. aasta delegeeritud määruse (EL) nr 664/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1151/2012 seoses kaitstud päritolunimetuste, kaitstud geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete liidu sümbolite kehtestamisega ning seoses teatavate päritolueeskirjade, teatavate menetluseeskirjade ning teatavate täiendavate üleminekueskirjadega, artiklit 6 ja komisjoni 13. juuni 2014. aasta rakendusmääruse (EL) nr 668/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1151/2012 (põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta) rakenduseeskirjad, artiklit 10 tuleb koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 47 tõlgendada nii, et juhul, kui Euroopa Komisjon kiidab heaks liikmesriigi ametiasutuste taotluse teha kaitstud päritolunimetuse spetsifikaadis väikesi muudatusi, ei saa liikmesriigi kohtud, kes menetlevad kaebust, mis käsitleb nende ametiasutuste poolt kõnealuse taotluse kohta – selle esitamiseks komisjonile määruse nr 1151/2012 artikli 53 lõike 2 alusel – tehtud otsuse õiguspärasust, ainuüksi sel põhjendusel otsustada, et nende menetluses olevat kohtuasja ei ole enam vaja lahendada.

Allkirjad